

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

РЈЕШЕЊЕ

По Пријави концентрације привредног субјекта *Grazer Wechselseitige Versicherung AG*

Сарајево
новембар, 2018. године

Број: УП-06-26-1-026-8-/18
Сарајево, 14.11.2018. године

На основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са члановима 12., 14., 16. и 18. Закона о конкуренцији („Службени гласник БиХ“, бр. 48/05, 76/07 и 80/09), а рјешавајући по Пријави концентрације привредног субјекта *Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Граз, Република Аустрија*, запримљеној дана 16.08.2018. године под бројем: УП-06-26-1-026-1/18, Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на 40. (четрдесетој) сједници одржаној дана 14.11.2018. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Оцјењује се допуштеном концентрација на тржишту пружања услуга животног и неживотног осигурања у Босни и Херцеговини која ће настати стицањем контроле привредног субјекта *Grazer Wechselseitige Versicherung AG*, куповином (--)¹ % акција укупног капитала привредног субјекта Атос осигурање а.д. Бијељина, у смислу члана 12. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.
2. Ово Рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.
3. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у „Службеном гласнику БиХ“, службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине је дана 16.08.2018. године под бројем: УП-06-26-1-026-1/18, од стране привредног субјекта *Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Граз, Република Аустрија* (даље у тексту: *Grawe AG* или Подносилац пријаве), запримило Пријаву концентрације, којом привредни субјект *Grawe AG*, у смислу члана 12. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији (даље у тексту: Закон), стиче контролу над привредним субјектом Атос осигурање а.д. Бијељина, ул. Филипа Вишњића 118, 76300 Бијељина (у даљем тексту: Атос) куповином (--)^{*} % акција укупног капитала.

Подносилац пријаве је предметну пријаву допунио поднеском број: УП-06-26-1-026-3/18 од дана 26.09.2018. године.

По пријему документације Конкуренијски савјет је утврдио Пријаву комплетном и издао Потврду о пријему комплетне и уредне Пријаве, у складу са чланом 30. став (3) Закона о конкуренцији, дана 22.10.2018. године, актом број: УП-06-26-1-026-4/18.

Конкуренијски савјет је, у складу с чланом 16. став (4) Закона, издао Обавјештење о достављеној Пријави број: УП-06-26-1-026-6/18 од дана 31.10.2018. године, које је у дневној штампи објављено дана 02.11.2018. године, и позвао све заинтересоване стране на достављање

¹ (--)^{*}- подаци представљају пословну тајну

писаних коментара о намјерованој концентрацији. На предметно Обавјештење нису достављени коментари заинтересираних страна.

Подносилац пријаве предметне концентрације је у складу с чланом 30. став (2) Закона у истој навео да пријаву концентрације нема намјеру поднијети овлашћеним тијелима Републике Аустрије обзиром да предметна концентрација не испуњава законом предвиђену обавезу на територији Републике Аустрије.

Конкурентски савјет у поступку оцјене допуштености предметне концентрације је утврдио следеће чињенице:

Предметна Пријава је поднесена у законском року, у складу с чланом 16. став (1) Закона.

1. Учесници концентрације

Учесници концентрације су привредни субјекат *Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Граз*, привредни субјект Мг Минд д.о.о. Мркоњић Град, Подбрдо бб, 70260 Мркоњић Град и привредни субјекат Атос осигурање а.д. Бијељина, ул. Филипа Вишњића 118, 76300 Бијељина.

1.1. Привредни субјекат *Grawe AG*

Привредни субјекат *Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Граз*, Република Аустрија, уписан је у Судски регистар Првоступањског суда у Гразу под бројем: (--)*² као дионичко друштво са уговореним и уплаћеним основним капиталом у износу од (--)* ЕУР.

Основна дјелатност привредног субјекта *Grawe AG* је пружање услуга у области осигурања.

Према подацима из Пријаве привредни субјекат *Grawe AG* има (--)* % учешћа у основном капиталу следећих привредних субјеката:

- GRAWE Осигурање а.д. Бања Лука, I Крајишког корпуса, 78000 Бања Лука;
- GRAWE Осигурање д.д. Сарајево, Трг солидарности 2, 71000 Сарајево;
- ВГТ Осигурање д.д. Високо, (у 2018. години извршено припајање *Grawe*-у д.д. Сарајево).

1.2. Привредни субјекат Мг Минд д.о.о. Мркоњић град

Привредни субјекат Мг Минд д.о.о. Мркоњић Град, Подбрдо бб, 70260 Мркоњић Град (даље у тексту: Мг Минд) уписан је у Судски регистар Окружног суда у Бањој Луци под бројем (--)* и ЛИБ: (--)*. Оснивач и (--)* % власник је физичко лице (--)* са уговореним и уплаћеним капиталом у износу од (--)* КМ.

Основна дјелатност привредног субјекта Мг Минд д.о.о. Мркоњић Град је трговина на мало електричним апаратима за домаћинство

1.3. Предмет концентрације – привредни субјекат Атос осигурање а.д. Бијељина

Привредни субјекат Атос осигурање а.д. Бијељина, ул. Филипа Вишњића 118, 76300 Бијељина уписан је у судски регистар Окружног привредног суда у Бијељини под бројем: (--)* и ЛИБ: (--)* са уговореним и уплаћеним капиталом у вриједности од (--)* КМ као дионичко друштво дионичара са списка акционара према извјештају Централног регистра хартија од вриједности АД Бања Лука.

² (--)*-подаци представљају пословну тајну

Основна дјелатност привредног субјекта Атос осигурање а.д. Бијељина је пружање услуга неживотног осигурања.

2. Правни основ и правни облик концентрације

Као правни основ ове концентрације Подносилац пријаве је доставио „Уговор о продаји акција“ и „Уговор о купопродаји акција путем блок посла“ закључени дана 07.08.2018. године између привредних субјеката Мг Минд д.о.о. Мркоњић град као продавца и (--)*³ % власника учешћа у привредном субјекту Атос осигурање а.д. Бијељина и привредног субјекта Grawe AG као купца и стицатеља (--)* % учешћа у привредном субјекту Атос осигурање а.д. Бијељина.

Уговором о продаји акција дефинисано је да „Продавац продаје Купцу акције у Друштву, и то: (--)* % акција у основном капиталу Друштва, а што одговара броју (--)* редовних акција чији је емитент Друштво. Купац купује од Продавца акције из претходног става овог члана по, и то продајној цијени од (--)* КМ по једној акцији, што укупно за поменути пакет акција износи (--)* КМ“. У ставу 2.4. наведеног Уговора о продаји акција такођер је наведено у случају да Конкуренијски савјет одбије концентрацију као недопуштену, иста ће се сматрат условом на основу којег ће се раскинути Уговор о продаји акција.

„Уговор о купопродаји акција путем блок посла“ закључен је у Бања Луци дана 07.08.2018. године између привредних субјеката *Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Herrengasse 18-20, 8010 Graz*, Република Аустрија (Купац) и Мг Минд д.о.о. Мркоњић Град, Подбрдо бб, 70260 Мркоњић Град (Продавац). Наведеним Уговором о купопродаји акција путем блок посла Продавац продаје, а Купац купује (--)* акција емитента Атос осигурање а.д. Бијељина, локалне ознаке БРОС-Р-Ц, путем блок посла на Бањалучкој берзи по цијени од (--)* КМ, по једној акцији, што укупно износи (--)* КМ. Слиједом наведеног, „Уговор о купопродаји акција путем блок посла“ дефинише начин на који ће бити изведена купопродаја предметних акција уколико буду испуњени услови наведени у „Уговору о продаји акција“.

Структура власништва привредног субјекта Атос осигурање прије и након провођења концентрације:

Табела 1.

Назив власника	% учешћа прије провођења концентрације	Назив власника	% учешћа након провођења концентрације
Мг Минд	(--)*	Граве АГ	(--)*
Универзал а.д. Бијељина	(--)*	Универзал а.д. Бијељина	(--)*
Холдинг Дрина транс а.д. Зворник	(--)*	Холдинг Дрина транс а.д. Зворник	(--)*
Бобар груп д.о.о. Бијељина	(--)*	Бобар груп д.о.о. Бијељина	(--)*
Бобар Гаврило	(--)*	Бобар Гаврило	(--)*

У складу са напријед наведеним, а на основу члана 12. став (1) тачка б) под 1. Закона, правни облик концентрације је стицање контроле једног привредног субјекта (Grawe AG) над другим (Атос осигурање а.д. Бијељина) у складу са одредбама Закона о конкуренцији и то стицањем (--)* % учешћа у основном капиталу.

³ (--)*-подаци представљају пословну тајну

3. Правни оквир оцјене концентрације

Конкуренцијски савјет је у поступку оцјене концентрације примијенио одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта («Службени гласник БиХ», бр. 18/06 и 34/10), те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријума за оцјену концентрација привредних субјеката.

Конкуренцијски савјет је, на основу члана 43. став (7) Закона, користио судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије, као и критеријуме и стандарде из Обавијести Европске Комисије о израчуна укупног прихода у складу с Уредбом Савјета (ЕЕЗ) број: 4064/89 о контроли концентрације привредних субјеката.

4. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације привредних субјекта, у смислу члана 14. став (1) тачке а) и б) Закона, постоји ако укупни годишњи приходи учесника концентрације остварени продајом роба и/или услуга на свјетском тржишту износе 100.000.000,00 КМ, по завршном рачуну у години која је претходила предметној концентрацији, и да укупан приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварен продајом роба и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износи најмање 8.000.000,00 КМ, или ако је заједничко тржишно учешће учесника концентрације на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Укупни остварени годишњи приходи привредних субјеката учесника предметне концентрације на дан 31.12.2017. године износили су:

Табела 2.

Укупни приход (КМ)	Grawe AG	Мг Минд	Атос
Босна и Херцеговина	(--)* ⁴	(--)*	(--)*
Свијет	(--)*	(--)*	-

Извор: подаци из Пријаве; *- приход остварен путем повезаних привредних субјеката Grawe д.д. Сарајево, Grawe а.д. Бања Лука и ВГТ д.д. Високо;

Годишњи приход привредног субјекта Граве АГ и повезаних друштава Граве д.д. Сарајево, Граве а.д. Бања Лука и ВГТ д.д. Високо у 2017. години на тржишту Босне и Херцеговине износио је укупно (--)* КМ. Привредни субјект Мг Минд на тржишту Босне и Херцеговине остварио је годишњи приход у износу од (--)* КМ док је привредни субјект Атос осигурање остварио укупан годишњи приход у износу од (--)* КМ.

На основу наведених података учесници концентрације су испунили услов укупног оствареног годишњег прихода, у смислу члана 14. став (1) Закона, те су обавезни поднијети Пријаву.

Годишњи приходи учесника концентрације (Табела 2.) представљају укупне приходе (без пореза на додатну вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине), у смислу члана 9. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријума за оцјену концентрација привредних субјеката.

5. Релевантно тржиште концентрације

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона, те чл. 4. и 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа/услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта у производном смислу, релевантно тржиште обухвата све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници

⁴ (--)*-подаци представљају пословну тајну

сматрају међусобно замјењивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

Према члану 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухвата цјелокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којем привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Узимајући у обзир претежне регистроване дјелатности учесника концентрације, релевантно тржиште производа и/или услуга у конкретном случају је тржиште пружања услуга животног и неживотног осигурања.

Узимајући у обзир подручје дјеловања привредних субјеката учесника концентрације као географско подручје концентрације утврђено је подручје цијеле територије Босне и Херцеговине.

Слиједом наведеног, под релевантним тржиштем предметне концентрације сматраће се тржиште пружања услуга животног и неживотног осигурања у Босни и Херцеговини.

5.1. Анализа тржишта концентрације

Обзиром да привредни субјекти учесници концентрације дјелују на цијелој територији Босне и Херцеговине, преглед тржишних учешћа учесника концентрације и њихових главних конкурената на наведеном тржишту у 2017. години је сљедећи:

Процјена тржишних учешћа главних тржишних конкурената учесника концентрације на тржишту *животног и неживотног осигурања*

Табела 3.

Редни број	Привредни субјекат	2017.	
		Премија (у хиљадама КМ)	Тржишни удио
1.	<i>Uniqua osiguranje</i> д.д.	(--)* ⁵	(--)*
2.	Еурохерц осигурање д.д.	(--)*	(--)*
3.	Сарајево-осигурање д.д.	(--)*	(--)*
4.	Босна-Сунце осигурање д.д.	(--)*	(--)*
5.	Цроатиа осигурање д.д.	(--)*	(--)*
6.	Grawe osiguranje д.д.	(--)*	(--)*
7.	Триглав осигурање д.д.	(--)*	(--)*
8.	<i>Wiener osiguranje</i> а.д.	(--)*	(--)*
9.	Меркур БХ осигурање д.д.	(--)*	(--)*
10.	Централ осигурање д.д.	(--)*	(--)*
11.	Дрина осигурање а.д.	(--)*	(--)*
12.	Дунав осигурање а.д.	(--)*	(--)*
13.	АСА осигурање д.д.	(--)*	(--)*
14.	Атос осигурање а.д.	(--)*	(--)*
15.	Зовко осигурање д.д.	(--)*	(--)*
16.	Нешковић осигурање а.д.	(--)*	(--)*
17.	Grawe osiguranje a.d.	(--)*	(--)*
18.	Брчко-гас осигурање д.д.	(--)*	(--)*
19.	Осигурање аура а.д.	(--)*	(--)*
20.	ВГТ осигурање д.д.	(--)*	(--)*
21.	Цамелија осигурање д.д.	(--)*	(--)*

⁵ (--)*-подаци представљају пословну тајну

22.	Триглав осигурање а.д.	(--)*	(--)*
23.	Микрофин осигурање а.д.	(--)*	(--)*
24.	Осигурање Гарант д.д.	(--)*	(--)*
25.	Еурос осигурање а.д.	(--)*	(--)*
26.	САС – Супер П осигурање а.д.	(--)*	(--)*
27.	Крајина осигурање а.д.	(--)*	(--)*
	УКУПНО:	(--)*	(--)*
	УКУПНО 6+14+17+20:	(--)*	(--)*

Извор: Подаци из Пријаве а на основу података Агенције за осигурање у Босни Херцеговини

На основу анализе података, (Табела 3.) укупна фактурисана премија осигурања (животно и неживотно) на тржишту Босне и Херцеговине за 2017. годину износила је (--)*⁶ КМ. Највеће тржишно учешће по укупној премији осигурања на цјелокупном тржишту Босне и Херцеговине имао је привредни субјект *Uniqа osiguranje* са (--)* % учешћа.

Узимајући у обзир релевантно тржиште предметне концентрације које је у наведеном случају утврђено као тржиште животног и неживотног осигурања на териорији Босне и Херцеговине, учесници концентрације и њихова повезана друштва остварила су укупно (--)* КМ фактурисане премије осигурања што чини укупно (--)* % њиховог заједничког тржишног учешћа.

6. Оцјена концентрације

Конкурентијски савјет, анализом података у смислу члана 17. Закона (посебно структуре релевантног тржишта, тржишних учешћа учесника концентрације и конкурената -Табела 3.), је утврдио да заједничко тржишно учешће учесника концентрације на релевантном тржишту пружања услуга животног и неживотног осигурања у Босни и Херцеговини је знатно испод тржишног учешће од 40,0%, у смислу члана 9. Закона, који претпоставља да привредни субјекат може имати доминантни положај на релевантном тржишту.

Такођер, Конкурентијски савјет је утврдио да се ради о хоризонталној концентрацији којом се не ствара доминантни положај привредног субјекта *Grawe AG*, те да провођење исте не може утицати на спречавање, ограничавање или нарушавање тржишне конкуренције на релевантном тржишту.

При доношењу одлуке Конкурентијски савјет је имао у виду предности за потрошаче које намјеравана концентрација има и то у повећању квалитета услуга односно усмјеравање средстава на истраживање и развој нових производа уз континуирано ослушкивање потреба клијената. Основна идеја неће бити само оријентисаност према производима већ повећана брига за новог корисника.

Привредни субјекат Атос осигурање у свом портфељу има претежно уговоре обавезног осигурања од ауто одговорности који подразумевају висок степен ризика осигурања, односно већи ризик од штетног догађаја. То даље значи да портфељ Атос осигурања није уравнотежен, а што је у директној вези са великим повећањем накнада по основу исплате штета и повећање трошкова спровођења осигурања.

Имајући у виду портфељ привредног субјекта *Grawe AG*, који претежно чине мјешовита осигурања, са претежно ниским ризиком осигурања, наведена концентрације би имала позитивне ефекте на сва друштва групације у смислу понуде избора већег броја производа, расподјеле ризика, односно веће сигурности за све постојеће уговараче осигурања односно за групацију у цјелини. Наиме, свим корисницима Атос осигурања понудит ће се и осигурање живота, тј. искориститиће се синергијски ефекат кроз *cross selling*.

⁶ (--)*-подаци представљају пословну тајну

Такођер, Конкуренцијски савјет имао је у виду и предности концентрације за привредни субјекат *Grawe AG*, које се односе на јачање конкурентности на релевантном тржишту, обзиром да привредни субјекат *Grawe AG* посједује 190 година традиције у осигурању животних и неживотних услуга, висок *know-how* који би за тржиште Босне и Херцеговине био од великог значаја.

Према наведеном Конкуренцијски савјет је оцијенио допуштеном предметну концентрацију, у смислу члана 18. став (2) тачка а) Закона.

7. Административна такса

Подносилац Пријаве на ово Рјешење, у складу са чланом 2. Тарифни број 107. тачка д) под 1. Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкуренцијским савјетом („Службени гласник БиХ“, бр. 30/06, 18/11 и 75/18) је дужан платити административну таксу у укупном износу од 5.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

8. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овог Рјешења.

Предсједница

Адиса Бегвић